

T A R T A L O M

▶	3	KÜRTI LÁSZLÓ	
		hálótárs, álom és cekker, köd	versek
▶	6	BANNER ZOLTÁN	
		Magyar pokol	vers
▶	7	HÁY JÁNOS	
		DCM, Szereplő	vers, novella
▶	10	SIMAI MIHÁLY	
		Március, 1957, Haiku-füzér	versek
▶	14	ZÁVADA PÉTER	
		Az illúzió gyarmatosítása	vers
▶	15	FECSKE CSABA	
		talicska szén, öreg öröm, emlékeink, nem felel	versek
▶	18	SZABOLCSI VIKTÓRIA	
		A betolakodó, Átjárás, Vietnámi balzsam	versek
▶	21	NAGY KOPPÁNY ZSOLT	
		Nincs már balzsam Gileádban	novella
▶	26	DEBRECZENY GYÖRGY	
		kútjából a kétségbeesésnek: egy jó szó sistereg, disznóröfögés	versek
▶	30	NYERGES GÁBOR ÁDÁM	
		Kedves ismerős	vers
▶	32	NAGY ATTILA	
		Tandori	vers
▶	33	DEMUS GÁBOR	
		kimaradok a „sivatagi show”-ból, három hónaposan, ha fölébredt, visít a pókhas	versek
▶	36	MESTERHÁZY BALÁZS	
		Mediterráneum-jegyzetek	próza
▶	38	DEMETER ARNOLD	
		Tragédiaközeli, Ismertesd meg magad az egyetlennel, Miben hisz, aki, Míusz negyven	versek
▶	40	PÉTER ERIKA	
		Kórterem, A vonat, A malom	versek
▶	42	MOLNÁR DÁVID	
		Tavaszi és nyár, Sínek mellett, [Nem láttam még...]	versek
▶	44	NAGY-LACZKÓ BALÁZS	
		Virtuális halál, Miért kell a sünnnek meghalnia	novellák
▶	50	FARKAS ARNOLD LEVENTE	
		a látszat	vers
▶	51	GYÓRI ORSOLYA	
		Aranyóra, Transzmutáció, Meccs után	versek

a vírusölőt, melyet úgynevezett jutányos áron bocsátottak az azt elérni tudó tehetősebb rétegek rendelkezésére, míg a többiek polgármestereiknél érdeklődhettek a vírusölő iránt negyedéves szolgáltatásként, melyet az adott ’mester kénye-kedve szerint hosszabbíthattott meg számukra vagy sem – de ez már egy másik történet kezdete: Gyulán, szeretett városomban is egyik napról a másikra úgy rendeződött vissza minden a maga 2020-as normalitásába, mintha mi sem történt volna: a szabadtéri színpadok zöme elesett a nézőhiányban, a parkokat felette a nemtörődomség gízgaza, a túraösvényeket visszahódította minden szilvák legmorcosabbika, a szűrös kökény meg jóbarátja, a csenevész galagonya. A teraszoktól megkopasztott sétálóutca ismét felfedte csupasz bőre minden ráncát és miteszerét az arra járóknak, miközben a lakosok újra kényelmesen, odahaza élvezték kávéikat a legjobb barátaikkal és legkedvesebb ellenségeikkel chatelve, ahogy tették azt jobb esetben a munkahelyeiken is két kínai csiganyálkrém és egy-egy kripto-tőzsdeművelet lebonyolítása közben rá-rápillantva a virtuális napraforgóültetvényre is azért (kell locsolni?).

Mind fellélegeztünk, hogy végre eljött ez a nap is: elvonult fejünk fölül a vész itt az Alföld keleti zugában, minek hála nyáron, vasárnap délben, a legnagyobb kánikulában ismét csak én róttam az utam meg egy-két különös galamb, apró kis tokokkal a lábaikon egyik ablaktól a másikig.

Lehet, rosszul láttam, de mintha az egyik be is kopogott volna a csőrével a szemközti panel ablakán –, vagy csak bábosat játszott velem az augusztusi dél? Meglehet: azt mondják, hogy az ilyesmi gyakran megesik az árnytalan beton- és macskakőjárdák emberével ebben az évszakban.

Nem árt vigyázni.

Gyula, 2020. november 25.

Miért kell a sünnnek meghalnia

A boldog békebeli sonkákat mind a mai napig termő bécsiakkal, triesztiekkal, zágrábiakkal stb. közös monarchikus örökségünk a platánfa. Minden település, ami a régi Monarchiában azzal tetszelgett magának, hogy ő bizony polgári értékek adathordozója, lelkesen nevelte keblén az egyletek, kaszinók, vigadókat, ligetek és platánok sorát.

Ahol platán van, ott sünn is van. Prágában éppen úgy, mint Szabadkán, Nagyváradon vagy éppen Gyula városában. Keleti sünnnek hívják, *sünn-disznónak*, még ritkábban *sünnkutyának*. Mindig is azt hittem, hogy a két süntoldalék az állat rőfögésére, ugatására utal, ám nemrég pár, a Berettyó-vidékéről érkezett ásatási munkástól megtudtam, hogy sünn**baló** is, a húsa pedig *sünnbalómász*, ahogy a sertés is *baló*, meg a sertéshús is *balómász*.

„Ízletes csemege annak, aki tudja, hogyan kell elkészíteni!”

Mindebből egyenesen következik, hogy a sünn sokkal inkább disznónk, mintsem kutyánk. Érdemes lenne ezen a disznóságon a Húskombinátnak is elgondolkoznia sünnkolbászati szempontból, ha már amúgy is *darálják*.

Járom az utam, macskaköves utam – a huszadik század ugyan összeaszfaltozta macskaköveinket, de szerencsére itt is, ott is kátyúnak nevezett időablakok nyílnak az úttesten. Pár év, és a szorgos teherfuvarozás egészen a középkorig szélesíti majd térben és időben ezeket a kátyúkat, betekintést nyújtva végvári vitézeink mocsárra vert cölöpös és pallós hétköznapijaiba, hacsak valami újabb, buzgóbb és mócsingabb nemzedék addig a haladás szellemében egy frissebb réteg alá nem rejti emlékeinket.

De a sün, az marad, és neki mindegy, hogy egy morva fejedelmi hangyaboly vagy Murád szultán Murony sok évszázados névadója.² Itt kocog előttem a jegenyétölgyek és platánok alatt az egykori Honvédlaktanya szélében, amiről nekem mindig Krleža jut eszembe, pedig semmi köze hozzá, ahogy nekem sem. A sütőpapír színű levelek alatt keres téli menedéket – nem az imént említett horvát író, hanem a sün.

Mert a sün az ilyen: megbízik mindenféle levélben, pedig mi sem bizonyítja jobban megbízhatatlanságukat, mint hogy aláhullanak, mint azok a szintén megbízhatatlan természetű csillagok, ahelyett, hogy szépen stabilan fenn maradnának.

A sün bebújik a levél alá, szépen elhelyezkedik, ahogy kell, aztán már alszik is, amilyen mélyen csak a városi legendák kisededjei tudnak. A levelek meg csak hullnak és hullnak tovább az aszfaltra, ahogy hullottak már a macskaköre is előtte, amikor még a laktanya falai között védték a magyar hazát a román vagy éppen horvát írók és költők fegyverrel a kezükben.

Ezen a ponton érdemes megjegyeznünk, hogy a latin *forum* kifejezés piacot jelent: *Forum Romanum*, a római élet legfontosabb tere is piactér volt, nem más; ahol a nép összegyűlt, és eszméket, pacsirtanyelvet, hagymát meg más betegségeket cserélt – hogy ott volt-e, van-e sün, nem tudom, majd írja meg nekem valaki, ha tudja.

Az emberek persze ma is a fórumokon gyűlnek össze eszmét cserélni – csak hogy a mai fórumoknak megvan az az érdekessége, hogy hiába piacok meg terek, mégsem piacterek: ezeknek a tereknek nincs se római köves, se macskaköves, se kátyús aszfaltos, se semmilyen alapja. Nincs égi álló- és hullócsillagokra nyíló teteje, az embert nem környékezi rajtuk a perifériás látásában egy régi laktanya egy ott járt román és egy ott sosem járt horvát író emlékével, és – ami talán mindennél fontosabb – ezeken a fórumokon nem hullnak a platánlevelek.

Mégis, ezekre a fórumokra is eljön az ősz. Nem az idő hozza, hanem az emberek, és bár azokon a fórumokon nincs se platán, se levél, mégis csakhamar szóba jönnek, mint annyi más közügyek jöhetnek szóba a rendes piacon is az említett platánok alatt.

A fórum segít nekem eligazodni a világ dolgaiban. A fórumon tudom meg, hogy a levelekkel baj van, mert ott vannak mindenütt, és nem szedik össze őket, nem viszik el őket. A sün meg eközben alszik, és nem megy el a fórumra – ellenben a fórum eljön a sünre: abban a világban, ahol a sün alszik, szépen elkezdik összegereblyézni a leveleket nagy halomkba, mindenféle többemeletes sünszállodákat meg sünfogadókat kreálva ezzel.

Aztán telnek a napok, és nem történik semmi, kint ősz van, köd, szürke hideg meg leginkább csend. Semmi mozgás – de bent a fórumon továbbra is izzik a parázs, és – hogy e két világ feloldhatatlan ellentétében be ne induljon valami elképesztő atomhasadás a természet törvényei szerint (lásd: dinamikus, állandó és ozmózis-nyomás) – kis járművek kezdenek el zörögni a fák alatt, enyhítve a nyugalom szorításán, míg a fórumon mind több és több békés színes őszi lombos kép idézi a szépet.

2 Murony: község a Békési Járásban, Békés megyében, ahol szarkaszerető hajó- és ágyúkedvelő (de nem hajóágyú!) emberek tanyáznak – de legalábbis egy biztosan.

Ezek a kis járművek aztán szépen elkezdik bekebelezni a sünszállodákat a bent tartózkodókkal együtt.

A süns leveleket az egyik gép kis kockákba préselve szállítja a hőerőművek udvarára, ahol előbb gyors szárításon (mumifikáláson), majd égetésen esnek át – nincs ezen semmi meglepő, ha számításba vesszük, hogy alig száz éve még javában egyiptomi múmiákat lapátoltak a gőzmozdonyokba, ezzel is bizonyítva, hogy csakis a múltunk felhasználásával roghatunk sikerrel a jövőbe!

A másik gép, aminek tervezésében sokkal nagyobb szerepet játszott a modern környezettudatosság, mint az előbbinél, kiskockák préselése helyett zúzza és darálja a levélkupacokat minden tartalmukkal együtt. Az így keletkezett terméket azonban meglepő módon nem a helyi húskombinátba szállítják sünkolbászás céljából, hanem komposztálják, oly módon, hogy a keletkező metángázt és a rothadt masszát is felhasználják később. Előbbit szintén fűtésre, utóbbit a közterületek tavaszi füvesítésére és virágosítására.

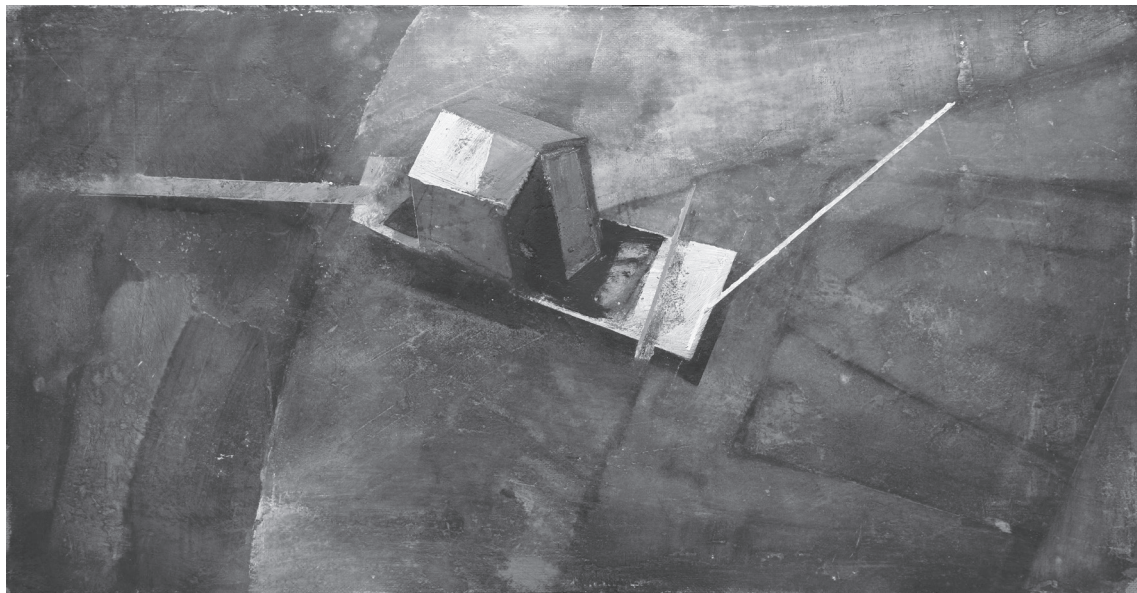
Miután elvégezték a dolgukat, a gépek továbbrobognak. A fák alatt nem marad más, csak a tar föld, felszántva, szétfagyásra készen várva a telet.

A világ rendje helyreállt, a sejtártya két oldalán hasonló összetételű immár az oldat: a kinti levéltöbblet megszűntetve, a benti levélhiány színes képekkel megoldva.

Máshogy nem lehet, hiszen bent nincs se lent, se fent, se macskakő, se laktanya, se levélhullás, se...?

Jól működik a rendszer – ezért kell a sünnnek meghalnia.

Gyula, 2020. november 30.

Tanya (1980 körül; olaj, farostlemez; 47×89 cm; Ezüst György örökösének gyűjteménye)